

AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA

NACRT PRIJEDLOGA UREDBE
O SKUPNOM IZUZEĆU HORIZONTALNIH SPORAZUMA IZMEĐU PODUZETNIKA

Zagreb, 19. svibnja 2011.

Na temelju članka 10. stavka 2. točke 2. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja ("Narodne novine", broj 79/2009), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2011. godine donijela

U R E D B U

o skupnom izuzeću horizontalnih sporazuma između poduzetnika

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Uredbe

Članak 1.

Ovom Uredbom utvrđuju se uvjeti koje horizontalni sporazumi između poduzetnika moraju sadržavati, te ograničenja ili uvjeti koje takvi sporazumi ne smiju sadržavati kako bi bili skupno izuzeti od opće zabrane iz članka 8. stavka 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: Zakon).

Značenje pojmova

Članak 2.

U smislu ove Uredbe pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

a) *horizontalni sporazum* je ugovor, pojedina odredba ugovora, usmeni ili pisani dogovor, te usklađena praksa koja je posljedica takvih dogovora, odluke poduzetnika ili udruženja poduzetnika, opći uvjeti poslovanja i drugi akti poduzetnika, koji jesu ili mogu biti sastavni dio ugovora i slično, sklopljeni između dva ili više neovisnih poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije, a kojima se uređuju uvjeti pod kojima sudionici sporazuma mogu kupovati, prodavati ili preprodavati određene robe i/ili usluge;

b) *horizontalno ograničenje* je ograničenje tržišnog natjecanja sadržano u horizontalnom sporazumu iz točke a) ovoga članka koje je obuhvaćeno člankom 8. stavkom 1. Zakona;

c) *poduzetnik* je osoba iz članka 3. Zakona;

d) *poduzetnik pod kontrolom drugog poduzetnika* ili povezani poduzetnici koji se smatraju jednim gospodarskim subjektom su poduzetnici iz članka 4. Zakona;

e) *proizvod* je pravnotehnički izraz za robe i/ili usluge uključujući i polu-gotovu robu i/ili usluge i finalne proizvode i/ili usluge

f) *u sporazumima o specijalizaciji* proizvodom se ne smatraju usluge distribucije i iznajmljivanja;

g) *zamjenski proizvod (supstitut)* je proizvod koji s obzirom na svoje bitne značajke,

cijenu ili način uporabe ili navike potrošača može zamijeniti drugi (mjerodavni) proizvod i na taj način zadovoljiti istorodnu potrebu kupca i/ili potrošača;

h) *mjerodavno tržište* određuje se kao tržište određene robe i/ili usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti poduzetnika na određenom zemljopisnom području, u smislu članka 7. stavka 1. Zakona i odredaba Uredbe o načinu i kriterijima utvrđivanja mjerodavnog tržišta,

i) *mjerodavno tržište proizvoda u sporazumima o specijalizaciji* je mjerodavno proizvodno i zemljopisno tržište koji čine predmet sporazuma o specijalizaciji, a može se odrediti i šire, u slučaju ako su ti proizvodi koji su predmet sporazuma o specijalizaciji poluproizvodi koje jedan ili više sudionika sporazuma u cijelosti ili djelomično koriste za vlastitu proizvodnju silaznih proizvoda, te tada mjerodavno tržište proizvoda obuhvaća i proizvodno i zemljopisno tržište kojem pripadaju ti silazni proizvodi;

j) *silazni proizvod* je proizvod koji jedan ili više sudionika sporazuma o specijalizaciji proizvode i prodaju na tržištu, a pri proizvodnji silaznih proizvoda kao poluproizvod koriste proizvod koji je predmet sporazuma o specijalizaciji;

k) *mjerodavno tržište proizvoda u sporazumima o istraživanju i razvoju* je mjerodavno tržište proizvoda koji se mogu poboljšati, nadomjestiti ili zamijeniti proizvodima koji čine predmet sporazuma;

l) *mjerodavno tržište tehnologija u sporazumima o istraživanju i razvoju* označava mjerodavno tržište tehnologija ili procesa koji se mogu poboljšati, nadomjestiti ili zamijeniti tehnologijama koje čine predmet sporazuma;

m) *konkurent* je zajednički naziv za stvarne ili potencijalne konkurente;

n) *stvarni konkurent sudionika sporazuma o specijalizaciji* je poduzetnik koji djeluje na istom mjerodavnom tržištu;

o) *stvarni konkurent sudionika sporazuma o istraživanju i razvoju* je poduzetnik koji isporučuje proizvod, tehnologiju ili proces koji se može poboljšati, nadomjestiti ili zamijeniti ugovornim proizvodom ili tehnologijom na mjerodavnom zemljopisnom tržištu;

p) *potencijalni konkurent sudionika sporazuma o specijalizaciji* je poduzetnik koji bi mogao bez postojanja sporazuma o specijalizaciji, na stvarnim osnovama a ne samo temeljem puke teoretske mogućnosti, u slučaju malog ali stalnog povećanja relativnih cijena, u roku ne duljem od tri godine poduzeti neophodna dodatna ulaganja ili druge potrebne troškove zamjene kako bi pristupio mjerodavnom tržištu;

r) *potencijalni konkurent sudionika sporazuma o istraživanju i razvoju* je poduzetnik koji bi mogao bez postojanja sporazuma o istraživanju i razvoju, na stvarnim osnovama a ne samo temeljem puke teoretske mogućnosti, u slučaju malog ali stalnog povećanja relativnih cijena, u roku ne duljem od tri godine poduzeti neophodna dodatna ulaganja ili druge potrebne troškove zamjene kako bi isporučivao proizvod, tehnologiju ili proces koji se može poboljšati, nadomjestiti ili zamijeniti ugovornim proizvodom ili tehnologijom na mjerodavnom zemljopisnom tržištu;

s) *kupac* je poduzetnik koji od dobavljača kupuje proizvod radi njegove ugradnje u novi proizvod koji taj kupac proizvodi i/ili kupuje proizvod od dobavljača u svrhu njegove daljnje preprodaje drugom kupcu ili prodaje krajnjem korisniku odnosno potrošaču;

t) *neizravni kupac* je poduzetnik koji nije sudionik horizontalnog sporazuma, a kupuje robe i/ili usluge koji su predmet sporazuma od kupca koji je sudionik horizontalnog sporazuma;

u) *potrošač* je fizička osoba koja kupuje odnosno koristi ili bi u nekoj određenoj situaciji mogao koristiti mjerodavni proizvod.

Sporazumi na koje se primjenjuje skupno izuzeće

Članak 3.

(1) Skupno izuzeće primjenjuju se na horizontalne sporazume iz članka 10. stavka 2. točke 2. Zakona sklopljene između dva ili više poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije, a osobito na:

- a) sporazume o istraživanju i razvoju,
- b) sporazume o specijalizaciji.

(2) Sporazum o istraživanju i razvoju iz stavka 1. točke a) ovoga članka je sporazum sklopljen između dva ili više neovisnih poduzetnika kojim su uređeni uvjeti pod kojima ti poduzetnici obavljaju:

a) zajedničko istraživanje i razvoj ugovornih proizvoda ili tehnologija i zajedničko korištenje rezultata tih istraživanja i razvoja,

b) zajedničko korištenje rezultata istraživanja i razvoja ugovornih proizvoda ili tehnologija do kojih su zajednički došli sukladno prethodnom sporazumu između istih poduzetnika,

c) zajedničko istraživanje i razvoj ugovornih proizvoda ili tehnologija bez zajedničkog korištenja rezultata tih istraživanja i razvoja,

d) plaćeno istraživanje i razvoj ugovornih proizvoda ili tehnologija i zajedničko korištenje rezultata toga istraživanja i razvoja,

e) zajedničko korištenje rezultata plaćenog istraživanja i razvoja ugovornih proizvoda ili tehnologija sukladno prethodnom sporazumu između istih sudionika sporazuma, ili

f) plaćeno istraživanje i razvoj ugovornih proizvoda ili tehnologija bez zajedničkog korištenja rezultata tih istraživanja i razvoja.

(3) Pod pojmom zajedničko istraživanje i razvoj, iz stavka 2. ovoga članka, smatraju se radnje koje je u cilju istraživanja i razvoja zajednički obavio tim, organizacija ili poduzetnik, odnosno radnje koje su sudionici sporazuma zajednički povjerili trećoj strani, kao i radnje koje su podijeljene između sudionika sporazuma na osnovu specijalizacije u području istraživanja i razvoja ili korištenja dobivenih rezultata.

(4) Plaćeno istraživanje i razvoj u smislu stavka 2. ovoga članka je istraživanje i razvoj koje provodi jedan sudionik sporazuma, a drugi sudionik sporazuma osigurava financijska sredstva za to istraživanje i pri tom taj sudionik sporazuma osim financiranja ne provodi nikakve radnje vezane za navedno istraživanje i razvoj.

(5) Skupno izuzeće za sporazume o istraživanju i razvoju iz stavka 2. ovoga članka primjenjuje se i na sporazume o istraživanju i razvoju koji sadrže odredbe kojima se dodjeljuju ili licenciraju prava intelektualnog vlasništva jednom ili više sudionika sporazuma, odnosno trećoj osobi koju su sudionici osnovali radi provedbe zajedničkog istraživanja i razvoja, plaćenog istraživanja i razvoja ili zajedničkog korištenja rezultata istraživanja i razvoja, pod uvjetom da odredbe o dodjeli ili licenciranju ne predstavljaju

primarni predmet takvih sporazuma, već su izravno vezane i potrebne za njihovu provedbu.

(6) Sporazum o specijalizaciji iz stavka 1. točke b) ovoga članka je horizontalni sporazum sklopljen između dva ili više neovisnih poduzetnika kojim su uređeni uvjeti pod kojima se ti poduzetnici koji su konkurenti na mjerodavnom tržištu specijaliziraju u proizvodnji proizvoda, a mogu biti:

a) jednostrani sporazumi o specijalizaciji, temeljem kojih se jedan sudionik sporazuma obvezuje prestati proizvoditi određene proizvode ili se uzdržavati od proizvodnje tih proizvoda, odnosno obvezuje se kupovati te proizvode od drugog sudionika sporazuma, a drugi sudionik sporazuma obvezuje se proizvoditi i isporučivati te proizvode,

b) uzajamni (recipročni) sporazumi o specijalizaciji, temeljem kojih dva ili više sudionika sporazuma na uzajamnoj osnovi u cijelosti ili djelomično prestaju ili se uzdržavaju od proizvodnje određenih, ali različitih proizvoda i kupuju te proizvode od drugih sudionika sporazuma koji se obvezuju proizvoditi i isporučivati te proizvode,

c) sporazumi o zajedničkoj proizvodnji, temeljem kojih dva ili više sudionika sporazuma zajednički proizvode određene proizvode.

(7) Skupno izuzeće za sporazume o specijalizaciji iz stavka 6. ovoga članka primjenjuje se i na sporazume o specijalizaciji koji sadrže odredbe kojima se dodjeljuju ili licenciraju prava intelektualnog vlasništva jednom ili više sudionika sporazuma, uz uvjet da te odredbe ne predstavljaju primarni predmet takvih sporazuma, već su izravno vezane i potrebne za njihovu provedbu.

(8) Prava intelektualnog vlasništva u smislu stavka 5. i 7. ovoga članka su prava industrijskog vlasništva, autorska i srodna prava.

(9) Sudionicima sporazuma iz stavka 2., 5., 6. i 7. ovoga članka smatraju se sudionici sporazuma i njihovi povezani poduzetnici.

Sporazumi na koje se ne primjenjuje skupno izuzeće

Članak 4.

Temeljem ove Uredbe ne mogu biti izuzeti od opće zabrane iz članka 8. stavka 1. Zakona:

- a) horizontalni sporazumi koji nisu usklađeni s ovom Uredbom,
- b) horizontalni sporazumi na koje se primjenjuju drugi propisi o skupnom izuzeću iz članka 10. stavka 2. Zakona.

II. UVJETI KOJE HORIZONTALNI SPORAZUMI MORAJU SADRŽAVATI I OSTALI UVJETI KOJI SE MORAJU ISPUNITI

Uvjeti koje moraju sadržavati sporazumi o istraživanju i razvoju

Članak 5.

(1) Skupno izuzeće primjenjuje se na sporazume o istraživanju i razvoju iz članka 3. stavka 1. točke a) ove Uredbe pod uvjetom da sporazumi ispunjavaju sljedeće uvjete:

a) svi sudionici sporazuma moraju imati puni pristup rezultatima zajedničkog istraživanja i razvoja ili plaćenog istraživanja i razvoja, uključujući sva proizašla prava intelektualnog vlasništva i posebna znanja i iskustva (*know-how*), u svrhu daljnjeg istraživanja, razvoja i korištenja rezultata tog istraživanja i razvoja i to čim rezultati postanu dostupni. Sudionici sporazuma, sukladno ovoj Uredbi mogu ograničiti svoja prava pristupu rezultatima u svrhu iskorištavanja tih rezultata, posebice ako se ti sudionici specijaliziraju samo za određeni način iskorištavanja rezultata. Istraživački instituti, akademska tijela ili poduzetnici koji pružaju istraživanje i razvoj kao komercijalnu uslugu i uobičajeno nisu aktivni u iskorištavanju rezultata tog istraživanja i razvoja, mogu se sporazumjeti da ograniče svoje korištenje rezultata u svrhu daljnjeg istraživanja. Sporazumom o istraživanju i razvoju može se urediti da jedan sudionik drugome daje naknadu za davanje pristupa rezultatima u svrhu daljnjeg istraživanja ili korištenja, ali ugovorena naknada ne smije biti u visini kojom bi priječila takav pristup;

b) svaki sudionik sporazuma mora dobiti pristup svakom prethodno postojećem posebnom znanju i iskustvu (*know-how*) drugih poduzetnika, ako je to posebno znanje i iskustvo (*know-how*) neophodno za iskorištavanje tih rezultata kada sporazum o istraživanju i razvoju osigurava samo zajedničko istraživanje i razvoj ili plaćeno istraživanje ili razvoj. Sporazumom o istraživanju i razvoju sudionici mogu urediti međusobno davanje naknade za pristup svojem prethodno postojećem posebnom znanju i iskustvu (*know-how*), ali ugovorena naknada ne smije biti u visini kojom bi priječila takav pristup;

c) svako zajedničko iskorištavanje mora se odnositi na rezultate koji su zaštićeni pravom intelektualnog vlasništva ili predstavljaju posebna znanja i iskustvo (*know-how*), koji značajno pridonose tehnološkom i gospodarskom napretku, a ti rezultati moraju biti odlučujući za proizvodnju ugovornih proizvoda ili za primjenu ugovornih tehnologija;

d) poduzetnici koji su se obvezali na proizvodnju ugovornih proizvoda putem specijalizacije, obvezni su izvršiti sve narudžbe od svih drugih sudionika sporazuma u cilju njihove opskrbe, osim u slučaju kada sporazum o istraživanju i razvoju istovremeno predviđa zajedničku distribuciju, odnosno ako su sudionici sporazuma sporazumno uredili da te proizvode može distribuirati samo sudionik koji proizvodi ugovorne proizvode.

(2) Pod istraživanjem i razvojem, u smislu stavka 1. točke b) ovoga članka, smatra se stjecanje posebnog znanja i iskustva (*know-how*) koji se odnosi na proizvode, tehnologije ili procese i provođenje teorijskih analiza, sustavnog proučavanja ili

eksperimentiranja, uključujući i eksperimentalnu proizvodnju, tehnička testiranja proizvoda ili procesa, postavljanje potrebnih objekata i pribavljanje prava intelektualnog vlasništva za dobivene rezultate.

(3) Pod iskorištavanjem rezultata, u smislu stavka 1. točke c) ovoga članka, smatra se proizvodnja ili distribucija ugovornih proizvoda, ili primjena ugovornih tehnologija odnosno dodjeljivanje ili licenciranje prava intelektualnog vlasništva ili prenošenje posebnih znanja i iskustva (*know-how*) potrebnog za takvu proizvodnju ili primjenu.

(4) Specijalizacija u smislu stavka 1. točke d) ovoga članka podrazumijeva međusobni dogovor sudionika sporazuma o raspodjeli pojedinih zadataka kao što su proizvodnja ili distribucija, odnosno o ograničenjima koja se nameću pojedinim sudionicima sporazuma a vezana su uz iskorištavanje rezultata istraživanja i razvoja kao što su ograničenja u pogledu određenih teritorija, kupaca ili područja uporabe. Ovaj pojam uključuje situaciju u kojoj samo jedan sudionik sporazuma proizvodi i distribuira ugovorne proizvode temeljem isključive licencije koju su tom sudioniku dodijelili drugi sudionici sporazuma.

(5) Specijalizacija u smislu stavka 1. točke a) ovoga članka podrazumijeva da je svaki sudionik uključen u aktivnosti istraživanja i razvoja koje su obuhvaćene sporazumom o istraživanju i razvoju, te da sudionici između sebe dijele rad na istraživanju i razvoju na način koji smatraju najprikladnijim. Ovaj pojam ne uključuje plaćeno istraživanje i razvoj.

(6) Posebnim znanjem i iskustvom (*know-how*), u smislu stavka 1. točke b) i c) i stavka 2. i 3. ovoga članka, smatra se paket nepatentiranih praktičnih informacija koji je proistekao iz iskustva i testiranja koji je tajan, značajan i prepoznatljiv. Tajan podrazumijeva da posebno znanje i iskustvo (*know-how*) kao cjelina ili precizna konfiguracija i spoj svojih dijelova nije opće poznat i lako dostupan. Značajan podrazumijeva da posebno znanje i iskustvo (*know-how*) obuhvaća podatke odnosno informacije koje su neophodne za proizvodnju ugovornih proizvoda odnosno za primjenu ugovornih procesa. Prepoznatljiv podrazumijeva da posebno znanje i iskustvo (*know-how*) mora bit prezentiran na dostatno razumljiv način, kako bi bilo moguće provjeriti ispunjava li kriterije tajnosti i značajnosti.

(7) Ugovorni proizvod u smislu stavka 1. točke c) ovoga članka je proizvod koji nastaje iz zajedničkog istraživanja i razvoja ili je proizveden ili nabavljen primjenom ugovornih tehnologija.

(8) Ugovorna tehnologija u smislu članka 5. ove Uredbe je tehnologija ili proces koji nastaju iz zajedničkog istraživanja i razvoja.

Trajanje skupnog izuzeća i tržišni udjel za sporazume o istraživanju i razvoju

Članak 6.

(1) Ako sudionici sporazuma nisu konkurenti, skupno izuzeće za sporazume o istraživanju i razvoju iz članka 3. stavka 1. točke a) ove Uredbe primjenjivat će se za sve vrijeme trajanja istraživanja i razvoja. U slučaju zajedničkog korištenja rezultata istraživanja i razvoja izuzeće se nastavlja primjenjivati u razdoblju od sedam godina od prvog stavljanja ugovornog proizvoda ili ugovorne tehnologije na mjerodavno tržište.

(2) Ako su dva ili više sudionika sporazuma konkurenti, skupno izuzeće za sporazume o istraživanju i razvoju primjenjivat će se u razdoblju utvrđenom u stavku 1. ovoga članka, pod slijedećim uvjetima:

a) zajednički tržišni udjel sudionika sporazuma ne smije biti veći od 25% mjerodavnog tržišta proizvoda i tehnologije u slučaju sporazuma o istraživanju i razvoju opisanih u članku 3. stavku 2. točki a), b) i c) ove Uredbe;

b) zajednički tržišni udjel sudionika sporazuma koji obuhvaća sudionika koji financira istraživanje i razvoj i svih drugih sudionika sporazuma s kojima je taj sudionik zaključio sporazume o istraživanju i razvoju za iste ugovorne proizvode ili tehnologije ne smije biti veći od 25% mjerodavnog tržišta proizvoda i tehnologije u slučaju sporazuma o istraživanju i razvoju opisanih u članku 3. stavku 2. točki d), e) i f) ove Uredbe.

(3) Nakon proteka razdoblja iz stavka 1. ovoga članka skupno izuzeće nastaviti će se primjenjivati na sporazume o istraživanju i razvoju sve dok zajednički tržišni udjel sudionika sporazuma ne bude veći od 25% mjerodavnog tržišta proizvoda i tehnologije.

(4) Ako tržišni udjel iz stavka 2. ovoga članka u trenutku sklapanja sporazuma o istraživanju i razvoju nije veći od 25%, a naknadno se poveća iznad tog iznosa, ne više od 30%, skupno izuzeće na sporazume o istraživanju i razvoju nastaviti će se primjenjivati tijekom razdoblja od dvije uzastopne kalendarske godine koje slijede godinu u kojoj je prvi put povećan iznos tržišnog udjela iznad 25%.

(5) Ako tržišni udjel iz stavka 2. ovoga članka u trenutku sklapanja sporazuma o istraživanju i razvoju nije veći do 25%, a naknadno se poveća na više od 30%, skupno izuzeće na sporazume o istraživanju i razvoju nastaviti će se primjenjivati u razdoblju od jedne kalendarske godine koja slijedi godinu u kojoj je tržišni udjel prvi put povećan iznad 30%.

(6) Izuzeće u smislu stavka 4. i 5. ovoga članka ne može se kumulirati u svrhu produljenja vremenskog razdoblja izuzeća na više od 2 kalendarske godine.

Izračun tržišnog udjela za sporazume o istraživanju i razvoju

Članak 7.

(1) Tržišni udjel sudionika sporazuma o istraživanju i razvoju, u smislu članka 6. ove Uredbe izračunava se na temelju vrijednosti prihoda od prodaje proizvoda i tehnologije koji su predmet sporazuma i njihovih zamjenskih proizvoda odnosno tehnologija na tržištu. Ako podaci o vrijednosti prihoda proizvoda odnosno tehnologija na tržištu nisu dostupni, u svrhu određivanja tržišnog udjela sudionika sporazuma o istraživanju i razvoju mogu se primijeniti procjene temeljene na drugim pouzdanim tržišnim podacima, uključujući količinu prodanih proizvoda odnosno tehnologija koji su predmet sporazuma i njihovih zamjenskih proizvoda odnosno zamjenskih tehnologija na mjerodavnom tržištu.

(2) Tržišni udjel poduzetnika iz stavka 1. ovoga članka izračunava se na temelju podataka koji se odnose na kalendarsku godinu koja prethodi sklapanju sporazuma.

(3) Tržišnom udjelu poduzetnika iz stavka 1. ovoga članka pribraja se i tržišni udjel povezanih poduzetnika sa sudionicima sporazuma ostvaren na način utvrđen stavkom 1. i 2. ovoga članka.

Uvjeti koje moraju sadržavati sporazumi o specijalizaciji

Članak 8.

(1) Skupno izuzeće na sporazume o specijalizaciji iz članka 3. stavka 1. točke b) ove Uredbe primjenjuje se u slučaju kada:

- a) sudionici sporazuma prihvate obvezu isključive kupnje i/ili isključive opskrbe ili
- b) sudionici sporazuma ne prodaju samostalno proizvode koji su predmet sporazuma o specijalizaciji već zajednički distribuiraju te proizvode.

(2) Obveza isključive kupnje, u smislu stavka 1. točke a) ovoga članka podrazumijeva obvezu kupovanja proizvoda na koje se odnosi sporazum o specijalizaciji samo od sudionika tog sporazuma.

(3) Obveza isključive opskrbe u smislu stavka 1. točke a) ovoga članka podrazumijeva obvezu isključive opskrbe sudionika sporazuma o specijalizaciji proizvodima koji su predmet sporazuma o specijalizaciji, odnosno takva obveza isključuje mogućnost opskrbe proizvodima koji su predmet sporazuma o specijalizaciji poduzetnika koji su konkurenti sudionika tog sporazuma.

(4) Zajednička distribucija u smislu stavka 1. točke b) ovoga članka podrazumijeva distribuciju organiziranu na način da:

a) sudionici sporazuma o specijalizaciji distribuiraju proizvode koji su predmet sporazuma o specijalizaciji putem zajedničkog tima, organizacije ili poduzetnika, ili

b) sudionici sporazuma o specijalizaciji imenuju treću osobu isključivim ili neisključivim distributerom, pod uvjetom da imenovana treća osoba nije konkurent sudionika sporazuma o specijalizaciji.

Tržišni udjel za sporazume o specijalizaciji

Članak 9.

(1) Skupno izuzeće za sporazume o specijalizaciji iz članka 3. stavka 1. točke b) ove Uredbe primjenjuje se pod uvjetom da ukupan tržišni udjel sudionika sporazuma na mjerodavnom tržištu nije veći od 20%.

(2) Ako tržišni udjel sudionika sporazuma u trenutku sklapanja sporazuma nije veći od 20%, a naknadno se poveća iznad tog iznosa, ne više od 25%, izuzeće će se nastaviti primjenjivati tijekom razdoblja od dvije uzastopne kalendarske godine koje slijede godinu u kojoj je prvi put povećan iznos tržišnog udjela iznad 20%.

(3) Ako tržišni udjel sudionika sporazuma u trenutku sklapanja sporazuma nije veći od 20%, a naknadno se poveća na više od 25%, izuzeće će se nastaviti primjenjivati u razdoblju od jedne kalendarske godine koja slijedi godinu u kojoj je tržišni udjel prvi put povećan iznad 25%.

(4) Izuzeće, u smislu stavka 2. i 3. ovoga članka, ne može se kumulirati u svrhu produljenja vremenskog razdoblja izuzeća na više od 2 kalendarske godine.

Izračun tržišnog udjela za sporazume o specijalizaciji

Članak 10.

(1) Tržišni udjel sudionika sporazuma o specijalizaciji, u smislu članka 9. ove Uredbe izračunava se na temelju vrijednosti prihoda od prodaje proizvoda koji su predmet sporazuma i njihovih zamjenskih proizvoda na tržištu. Ako podaci o vrijednosti prihoda proizvoda na tržištu nisu dostupni, u svrhu određivanja tržišnog udjela sudionika sporazuma o specijalizaciji mogu se primijeniti procjene temeljene na drugim pouzdanim tržišnim podacima, uključujući količinu prodanih proizvoda koji su predmet sporazuma i njihovih zamjenskih proizvoda na mjerodavnom tržištu.

(2) Tržišni udjel iz stavka 1. ovoga članka izračunava se na temelju podataka koji se odnose na kalendarsku godinu koja prethodi sklapanju sporazuma.

(3) U tržišni udjel sudionika sporazuma o specijalizaciji iz stavka 1. ovoga članka pribraja se i tržišni udjel poduzetnika pod njihovom kontrolom ostvaren na način utvrđen stavkom 1. i 2. ovoga članka.

III. OGRANIČENJA ODNOSNO UVJETI KOJE HORIZONTALNI SPORAZUMI NE SMIJU SADRŽAVATI

Teška ograničenja tržišnog natjecanja u sporazumima o istraživanju i razvoju

Članak 11.

(1) Skupno izuzeće ne može se primijeniti na sporazume o istraživanju i razvoju, koji neposredno ili posredno, samostalno ili zajedno s drugim čimbenicima pod kontrolom ugovornih strana sadrže ograničenja koja imaju za cilj:

a) ograničavanje slobode sudionika sporazuma u provođenju istraživanja i razvoja samostalno ili zajednički s trećim stranama, na području koje nije u vezi s područjem na koje se odnosi sporazum o istraživanju i razvoju ili na srodnom području,

b) ograničavanje proizvodnje ili prodaje;

c) dogovor o cijenama prilikom prodaje ugovornog proizvoda ili licenciranja ugovornih tehnologija trećim stranama;

d) ograničavanje teritorija na koje, odnosno kupaca kojima sudionici mogu pasivno prodavati ugovorne proizvode ili licencirati ugovorne tehnologije,

e) postavljanje uvjeta kojim se ograničava ili zabranjuje aktivna prodaja ugovornih proizvoda ili ugovornih tehnologija na teritorijima ili kupcima koji nisu isključivo dodijeljeni jednom od sudionika sporazuma kroz specijalizaciju, koje je uređeno člankom 5. stavkom 4. ove Uredbe;

f) postavljanje uvjeta kojim se odbija potražnja kupaca na teritorijima sudionika sporazuma o istraživanju i razvoju, odnosno kupaca raspodijeljenih na neki drugi način između sudionika tog sporazuma, kroz specijalizaciju, koji bi ugovorne proizvode prodavali izvan mjerodavnog tržišta;

g) postavljanje uvjeta kojim se korisnicima ili preprodavačima oteža nabavljanje ugovornih proizvoda od drugih preprodavača u Republici Hrvatskoj.

(2) Neće se smatrati zabranjenim ograničenjima tržišnog natjecanja u smislu stavka 1. točke b) ovoga članka, odredbe u sporazumima o istraživanju i razvoju kojima se:

a) utvrđuju ciljevi proizvodnje, pri čemu zajedničko korištenje rezultata uključuje zajedničku proizvodnju ugovornih proizvoda;

b) utvrđuju ciljevi prihoda od prodaje, pri čemu zajedničko korištenje rezultata uključuje zajedničku distribuciju ugovornih proizvoda ili zajedničko licenciranje ugovornih tehnologija, pri čemu se pod pojmom zajednički podrazumijeva obavljanje poslova od strane zajedničkog tima, organizacije ili poduzetnika, odnosno kada su zajednički povjereni trećoj osobi;

c) ograničavaju slobode sudionika sporazuma u proizvodnji, prodaji, dodijeli ili licenciraju proizvoda, tehnologija ili procesa koji su konkurentni ugovornim proizvodima ili ugovornim tehnologijama tijekom razdoblja na koje su sudionici sporazuma o istraživanju i razvoju uredili zajedničko korištenje rezultata.

(3) Neće se smatrati zabranjenim ograničenjima tržišnog natjecanja u smislu stavka 1. točke c) ovoga članka, odredbe u sporazumima o istraživanju i razvoju kojima se utvrđuju cijene koje se zaračunavaju neposrednim kupcima ili dogovori o naknadama za licencije koje se zaračunavaju neposrednim korisnicima licencije, i to u slučajevima kada zajedničko korištenje rezultata uključuje zajedničku distribuciju ugovornih proizvoda ili zajedničko licenciranje ugovornih tehnologija, pri čemu se pod pojmom zajednički podrazumijeva obavljanje poslova od strane zajedničkog tima, organizacije ili poduzetnika, odnosno kada su zajednički povjereni trećoj osobi.

(4) Neće se smatrati zabranjenim ograničenjima tržišnog natjecanja u smislu stavka 1. točke d) ovoga članka, odredbe u sporazumima o istraživanju i razvoju kojima se ograničava licenciranje ugovorne tehnologije, pod uvjetom da se rezultati isključivo licenciraju drugom sudioniku sporazuma.

(5) Pasivna prodaja podrazumijeva odgovaranje na zahtjeve pojedinačnih kupaca koji se nalaze na područjima rezerviranim za druge sudionike sporazuma, uključujući isporuku proizvoda takvim kupcima, ali takvo odgovaranje ne smije biti posljedica djelovanja aktivne prodaje. Pod pasivnom prodajom smatra se i općenito reklamiranje ili oglašavanje u medijima ili na Internetu koje dopire na područja rezervirana za druge sudionike sporazuma odnosno kupaca koji se nalaze na tim područjima, koje je rezultat razvoja tehnologije ili jednostavnosti pristupa, pa se smatra razumnim načinom pristupanja tim kupcima.

(6) Aktivna prodaja podrazumijeva aktivno traženje i pristupanje kupcima ili određenoj grupi kupaca koji se nalaze na području rezerviranom za druge sudionike sporazuma, sklapanje pojedinačnih ugovora te poduzimanje mjera za ponudu proizvoda tim kupcima, osnivanje podružnica, skladišta ili organiziranje distributivne mreže i promidžbe na tom području. Pod aktivnim pristupanjem smatra se i posjećivanje kupaca, slanje kupcima pošte što uključuje i elektroničku poštu, oglašavanje putem medija i drugih sredstava javnog priopćavanja ciljanih isključivo na te kupce ili grupu kupaca koji se nalaze na području rezerviranom za druge sudionike sporazuma.

Zabranjene obveze u sporazumima o istraživanju i razvoju

Članak 12.

Skupno izuzeće ne može se primijeniti na slijedeće obveze sadržane u sporazumima o istraživanju i razvoju:

(a) zabranu osporavanja valjanosti prava intelektualnog vlasništva čiji su nositelji sudionici sporazuma o istraživanju i razvoju i koja su značajna za istraživanja i razvoj po završetku tog istraživanja i razvoja, ili zabranu osporavanja valjanost prava intelektualnog vlasništva čiji su nositelji sudionici sporazuma o istraživanju i razvoju i koja zaštićuju rezultate tih istraživanja i razvoja, ne isključujući pri tom raskid sporazuma o istraživanju i razvoju u slučaju kada jedan od sudionika sporazuma o istraživanju i razvoju osporava valjanost takvih prava intelektualnog vlasništva;

(b) obvezu zabrane davanja licencije trećoj osobi za proizvodnju ugovornih proizvoda ili za primjenu ugovornih tehnologija, osim ako sporazum predviđa da barem jedan od sudionika sporazuma koristi rezultate zajedničkog istraživanja i razvoja ili plaćenog istraživanja i razvoja na tržištu na kojem djeluje treća osoba.

Teška ograničenja tržišnog natjecanja u sporazumima o specijalizaciji

Članak 13.

(1) Skupno izuzeće ne može se primijeniti na sporazume o specijalizaciji, koji neposredno ili posredno, samostalno ili zajedno s drugim čimbenicima pod kontrolom ugovornih strana sadrže ograničenja koja imaju za cilj:

- a) utvrđivanje cijena pri prodaji proizvoda trećim stranama;
- b) ograničavanje proizvodnje ili prodaje; ili
- c) podjelu tržišta ili kupaca.

(2) Neće se smatrati zabranjenim ograničenjima tržišnog natjecanja u smislu stavka 1. točke a) ovoga članka, odredbe u sporazumima o specijalizaciji kojima se utvrđuju cijene koje se zaračunavaju neposrednim kupcima putem zajedničke distribucije u smislu članka 8. stavka 4. ove Uredbe.

(3) Neće se smatrati zabranjenim ograničenjima tržišnog natjecanja u smislu stavka 1. točke b) ovoga članka, odredbe u sporazumima o specijalizaciji kojima ugovorne strane utvrđuju količinu proizvoda putem jednostranih ili uzajamnih sporazuma o specijalizaciji iz članka 3. stavka 6. ove Uredbe ili o utvrđivanju kapaciteta i obujma proizvodnje putem sporazuma o zajedničkoj proizvodnji iz članka 3. stavka 6. ove Uredbe, te odredbe kojima ugovorne strane utvrđuju ciljani prihod od prodaje putem zajedničke distribucije iz članka 8. stavka 4. ove Uredbe.

(4) Proizvodnja u smislu stavka 1. točke b) ovoga članka je proizvodnja robe ili priprema usluga, a uključuje i proizvodnju putem kooperanata – podizvođača.

(5) Priprema usluga u smislu stavka 4. ovoga članka označava aktivnosti koje su uzlazno u odnosu na pružanje usluga kupcima.

IV. UKIDANJE SKUPNOG IZUZEĆA

Uvjeti za ukidanje skupnog izuzeća

Članak 14.

(1) Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: Agencija) može po službenoj dužnosti, u smislu članka 10. stavka 4. Zakona, pokrenuti postupak ocjene pojedinog horizontalnog sporazuma, iako taj sporazum ispunjava uvjete za skupno izuzeće iz ove Uredbe, u slučaju kada učinci tog sporazuma, samostalno ili kumulativno

sa sličnim sporazumima na mjerodavnom tržištu, ne ispunjavaju kumulativno za vrijeme njihova trajanja uvjete za izuzeće iz članka 8. stavka 3. Zakona.

(2) Ako Agencija u postupku ocjene pojedinog sporazuma iz stavka 1. ovoga članka utvrdi da sporazum ima učinke koji su u suprotnosti s uvjetima propisanim člankom 8. stavkom 3. Zakona i ovom Uredbom, rješenjem će ukinuti skupno izuzeće za taj sporazum.

Teret dokaza o ispunjavanju uvjeta za izuzeće

Članak 15.

1) Za horizontalne sporazume koji ispunjavaju uvjete za skupno izuzeće iz ove Uredbe, u pravilu se predmnijeva da ispunjavaju uvjete iz članka 8. stavka 3. Zakona, osim u slučaju iz članka 14. ove Uredbe.

2) Iznimno, za horizontalne sporazume koji ne ispunjavaju uvjete za skupno izuzeće iz ove Uredbe, sudionici takvih sporazuma moraju sami procijeniti ispunjavaju li njihovi sporazumi, unatoč tome uvjete za izuzeće od opće zabrane sporazuma iz članka 8. stavka 3. Zakona.

3) Ako Agencija pokrene postupak utvrđivanja zabranjenog sporazuma iz stavka 2. ovoga članka, teret dokaza o ispunjenju uvjeta za izuzeće iz članka 8. stavka 3. Zakona u tom postupku snose poduzetnici sudionici tog vertikalnog sporazuma.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 16.

1) Na horizontalne sporazume koji su sklopljeni prije stupanja na snagu ove Uredbe, a koji su ispunjavali uvjete za skupno izuzeće iz Uredbe o skupnom izuzeću sporazuma između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije ("Narodne novine" broj 158/2004) nastavlja se primjena te Uredbe do isteka trajanja tih sporazuma, a najkasnije do 30. lipnja 2013. godine.

2) Od 1. srpnja 2013. sporazumi iz stavka 1. ovoga članka moraju biti u cijelosti usklađeni s odredbama ove Uredbe.

Članak 17.

Stupanjem na snagu ove Uredbe prestaje važiti Uredba o skupnom izuzeću sporazuma između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije ("Narodne novine" broj 158/2004).

Stupanje na snagu

Članak 18.

Ova Uredba stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

Klasa:
Urbroj:
Zagreb,

Predsjednica
dipl. iur. Jadranka Kosor, v.r.

OBRAZLOŽENJE

Pravni temelj za donošenje Uredbe

Nacrt prijedloga Uredbe o skupnom izuzeću horizontalnih sporazuma između poduzetnika (u daljnjem tekstu: nacrt prijedloga Uredbe) donosi se na temelju članka 10. stavka 2. točke 2. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, broj 79/2009; u daljnjem tekstu: ZZTN).

Člankom 10. stavkom 2. točkom 2. ZZTN-a utvrđeno je da će Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: Agencija) propisati uvjete za skupna izuzeća, a osobito za horizontalne sporazume kojima se smatraju sporazumi između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije, a osobito sporazumi o istraživanju i razvoju te o specijalizaciji. Stoga Agencija dostavlja Vladi Republike Hrvatske nacrt prijedloga teksta Uredbe.

Ova Uredba o skupnom izuzeću horizontalnih sporazuma između poduzetnika djelomično je modificirana i modernizirana Uredba o skupnom izuzeću sporazuma između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije („Narodne novine“, broj 158/04). Naime, donošenjem novog Zakona propisana je obveza donošenja nove Uredbe koja će se nomotehnički uskladiti s novim Zakonom.

Tako je ovaj tekst Uredbe o skupnom izuzeću horizontalnih sporazuma između poduzetnika nomotehnički dorađen tekst postojeće Uredbe, s time da sukladno ZZTN-u kojim je ukinut institut pojedinačnih izuzeća sporazuma, tekst nove Uredbe ne sadrži odredbe o pojedinačnom izuzeću i obvezi prijave za sudionike sporazuma iz članka 14. i 15. važeće Uredbe.

Naime, institut pojedinačnih izuzeća sporazuma u EU ukinut je još 1. svibnja 2004. i to Uredbom Vijeća br.1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju utvrđenim u člancima 81. i 82. Ugovora o osnivanju Europske zajednice, Razlog ukidanja instituta pojedinačnog izuzeća sporazuma u EU je stajalište da Europska komisija odnosno tijela za zaštitu tržišnog natjecanja država članica EU trebaju djelovati *ex post*, a ne *ex ante*, kako bi se izbjegli dugi administrativni postupci i kako bi se mogli fokusirati na rad u najsloženijim predmetima.

Ovaj prijedlog Uredbe sadržajno je usklađen s pravnom stečevinom Europske unije. Temelj za usklađivanje je članak 69. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Hrvatske, sklopljen 29. listopada 2001. („Narodne novine – Međunarodni ugovori“, broj 14/2001; dalje: SSP).

Obveza Republike Hrvatske da svoje zakonodavstvo uskladi s pravnom stečevinom Europske unije (*acquis communautaire*) proizlazi iz članka 69. SSP. Ta je obveza nastala već samim potpisivanjem rečenog sporazuma. Potrebno ju je u potpunosti ispuniti u roku od šest godina od njegovog potpisivanja. Međutim, područje tržišnog natjecanja izričito je navedeno kao jedno od prioritetnih područja usklađivanja. Za

područje tržišnog natjecanja, uz članak 69. SSP, značajne su odredbe članka 40., a naročito članka 70. SSP.

Obveza usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije podrazumijeva i usklađivanje sa njenim sekundarnim zakonodavstvom. Stoga su pri izradi ove Uredbe korištene slijedeće Uredbe Komisije:

- Uredba Komisije (EZ) broj 1217/2010 od 14. prosinca 2010. o primjeni članka 81. (3) Ugovora na kategorije sporazuma o istraživanju i razvoju (OJ L 335 od 18. 12. 20,10), koja je stupila na snagu 1. siječnja 2011., te
- Uredba Komisije (EZ) broj 1218/2010 od 14. prosinca 2010. o primjeni članka 81 (3) Ugovora na kategorije sporazuma o specijalizacijama (OJ L 335 od 18. 12. 20,10), koja je stupila na snagu 1. siječnja 2011.¹

Donošenjem ove Uredbe, bit će ispunjena u cijelosti obveza Vlade RH za propisivanjem uvjeta za skupna izuzeća sporazuma između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije iz članka 10. stavka 2. točke 2. ZZTN-a.

Člankom 76. stavkom 1. ZZTN-a utvrđeno je da će Vlada Republike Hrvatske propis o uvjetima za skupna izuzeća horizontalnih sporazuma između poduzetnika iz članka 10. stavka 2. ZZTN-a donijeti u roku od tri mjeseca od dana stupanja ZZTN-a na snagu.

Obrazloženje odredbi prijedloga Uredbe

Člankom 1. nacrt prijedloga Uredbe, koji je sadržan u Općim odredbama, utvrđen je predmet nacrt prijedloga Uredbe, a to uvjeti koje horizontalni sporazumi između poduzetnika moraju sadržavati, te ograničenja ili uvjeti koje takvi sporazume ne smiju sadržavati kako bi bili skupno izuzeti od opće zabrane iz članka 8. stavka 1. ZZTN-a.

Definicije pojmova iz ZZTN-a i nacrt prijedloga Uredbe dani su u članku 2.

Člankom 3. stavkom 1. nacrt prijedloga Uredbe propisani su sporazumi na koje se primjenjuje skupno izuzeće iz nacrt prijedloga Uredbe a to su horizontalni sporazumi, naročito sporazumi o istraživanju i razvoju i sporazumi o specijalizaciji. U stavku 2. istog članka dana je definicija sporazuma o istraživanju i razvoju, dok su stavcima 3. i 4. članka 3. dane definicije pojmova zajedničko istraživanje i razvoj i plaćeno istraživanje i razvoj. U članku 3. stavku 5. propisano je da se skupno izuzeće za sporazume o istraživanju i razvoju primjenjuje i na one sporazume o istraživanju i razvoju koji sadrže odredbe kojima se dodjeljuju ili licenciraju prava intelektualnog vlasništva, pod uvjetom da te odredbe ne predstavljaju primarni predmet takvih sporazuma. Stavkom 6. članka 3. dana je definicija sporazuma o specijalizaciji, dok stavak 7. istog članka propisuje da se skupno izuzeće za sporazume o specijalizaciji primjenjuje i na one sporazume o specijalizaciji koji sadrže odredbe kojima se dodjeljuju ili licenciraju prava intelektualnog

¹ Tekst citiranih Uredbi Komisije (EZ) dostavljaju se u izvorniku na engleskom jeziku i u neslužbenom prijevodu na hrvatski jezik koje je izradila Samostalna služba za prevođenje iz područja europskih integracija Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, kao Dodatak II.

vlasništva, pod uvjetom da te odredbe ne predstavljaju primarni predmet takvih sporazuma. Stavcima 8. i 9. članka 3. nacrtu prijedloga Uredbe dane su definicije prava intelektualnog vlasništva, te tko se smatra poduzetnikom – sudionikom sporazuma.

Vrste horizontalnih sporazuma između poduzetnika na koje se ne primjenjuje skupno izuzeće utvrđene su člankom 4. nacrtu prijedloga Uredbe, kojim je propisano da se skupno izuzeće ne primjenjuje na horizontalne sporazume koji nisu usklađeni s Uredbom, te na horizontalne sporazume na koje se primjenjuju neki drugi propisi o skupnom izuzeću iz članka 10. stavka 2. Zakona.

Glava II nacrtu prijedloga Uredbe nosi naziv Uvjeti koje horizontalni sporazumi moraju sadržavati i ostali uvjeti koji se moraju ispuniti.

Člankom 5. pod nazivom Uvjeti koje moraju sadržavati sporazumi o istraživanju i razvoju u stavku 1. utvrđeni su uvjeti za skupno izuzeće tih sporazuma. U stavcima 2. do 8. članka 5. dane su definicije pojmova istraživanje i razvoj, pojma korištenje rezultata istraživanja, pojma specijalizacija u kontekst korištenja i specijalizacija u kontekstu istraživanja i razvoja, pojam posebnog znanja i iskustva (*know-how*), te definicije ugovornog proizvoda i ugovorne tehnologije.

Trajanje skupnog izuzeća i najveći tržišni udjeli sudionika za sporazume o istraživanju i razvoju propisani su člankom 6. nacrtu prijedloga Uredbe, a način izračuna tržišnog udjela za sporazume o istraživanju i razvoju utvrđen je člankom 7. nacrtu prijedloga Uredbe.

Članak 8. stavak 1. nacrtu prijedloga Uredbe propisuje uvjete koje sporazumi o specijalizaciji moraju sadržavati za skupno izuzeće. Pojmovi obveza isključive kupnje, obveza isključive opskrbe te zajednička distribucija objašnjeni su u stavcima 2., 3. i 4. članka 8.

Najveći dozvoljeni tržišni udjel za sporazume o specijalizaciji propisan je člankom 9. nacrtu prijedloga Uredbe, a način izračuna tržišnog udjela za te sporazume utvrđen je člankom 10. nacrtu prijedloga Uredbe.

Glavi III. nacrtu prijedloga Uredbe nosi naziv Ograničenja odnosno uvjeti koje horizontalni sporazumi ne smiju sadržavati. Tako je članak 11. stavak 1. nacrtu prijedloga Uredbe propisao teška ograničenja tržišnog natjecanja u sporazumima o istraživanju i razvoju, dok su u stavcima 2., 3. i 4. istoga članka utvrđeni izuzeci kada se pojedine odredbe u sporazumima o istraživanju i razvoju neće smatrati teškim ograničenjem tržišnog natjecanja. Pasivna prodaja definirana je stavkom 5. a aktivna prodaja stavkom 6. članka 11. nacrtu prijedloga Uredbe.

Zabranjene obveze u sporazumima o istraživanju i razvoju propisane su člankom 12. nacrtu prijedloga Uredbe.

Članak 13. stavak 1. nacrtu prijedloga Uredbe utvrđuje teška ograničenja tržišnog natjecanja u sporazumima o specijalizaciji, dok su u stavcima 2. i 3. istoga članka

utvrđeni izuzeci kada se pojedine odredbe u sporazumima o specijalizaciji neće smatrati teškim ograničenjem tržišnog natjecanja. Definicije pojmova a proizvodnja i priprema usluga dane su u stavcima 4. i 5. članka 13. nacrtu prijedloga Uredbe.

U Glavi IV. nacrtu prijedloga Uredbe pod nazivom Ukidanje skupnog izuzeća, člankom 14. utvrđena je mogućnost Agencije da po službenoj dužnosti pokrene postupak ocjene pojedinog sporazuma kada učinci tog sporazuma ne ispunjavaju uvjete za izuzeće. Rješenjem Agencije kojim se utvrđuje da sporazum ima učinak suprotan uvjetima propisanim ovom Uredbom ukida se skupno izuzeće za taj sporazum.

Člankom 15. stavkom 1. nacrtu prijedloga Uredbe pod nazivom Teret dokaza o ispunjavanju uvjeta za izuzeće utvrđeno je da se za horizontalne sporazume koji ispunjavaju uvjete za skupno izuzeće temeljem ovog nacrtu prijedloga Uredbe predmnijeva da ispunjavaju uvjete iz članka 8. stavka 3. Zakona, osim u slučaju iz članka 14. nacrtu prijedloga Uredbe. Iznimno, u stavku 2. članka 15. utvrđeno je da sudionici sporazuma koji ne zadovoljavaju uvjete iz nacrtu prijedloga Uredbe sami moraju procijeniti ispunjavaju li, unatoč tome njihovi sporazumi uvjete iz članka 8. stavka 3. ZZTN-a, budući da je, kako je već prethodno detaljnije pojašnjeno, ukinut institut pojedinačnog izuzeća sporazuma. U slučaju pokretanja postupka utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma, teret dokaza o postojanju uvjeta za izuzeće, snose poduzetnici sudionici tog vertikalnog sporazuma.

U prijelaznim i završnim odredbama sadržanima u Glavi V nacrtu prijedloga Uredbe članak 16. propisuje da se na horizontalne sporazume koji su sklopljeni prije stupanja na snagu ovog nacrtu prijedloga Uredbe, a koji ispunjavaju uvjete za skupno izuzeće iz Uredbe o skupnom izuzeću sporazuma između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije ("Narodne novine", broj 158/04) nastavlja primjena sada važeće Uredbe do isteka trajanja tih sporazuma, a najkasnije do 30. lipnja 2013. godine. Stavkom 2. propisano je da počevši od 1. srpnja 2013. svih horizontalni sporazumi moraju biti u cijelosti usklađeni s odredbama nacrtu prijedloga Uredbe.

Naime, radi pravne sigurnosti poduzetnika koji su sklopili horizontalne sporazume prije stupanja na snagu ovog nacrtu prijedloga Uredbe, a riječ je primjerice o sporazumima o istraživanju i razvoju ili sporazumima o specijalizaciji koji su ispunjavali u cijelosti uvjete za skupno izuzeće iz važeće Uredbe o skupnom izuzeću sporazuma između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije ("Narodne novine", broj 158/04), ali sada ne ispunjavaju uvjete za skupno izuzeće iz ovog nacrtu prijedloga Uredbe, potrebno je primjenu sada važeće Uredbe produljiti na takve sporazume do isteka trajanja tih sporazuma, a najkasnije do 30. lipnja 2013. godine.

Navedeno je u cijelosti usklađeno i s europskim rješenjem u tim slučajevima, odnosno s člankom 8. Uredbe Komisije (EU) broj 1217/2010 od 14. prosinca 2010, i člankom 6. Uredbe Komisije (EU) broj 1218/2010 od 14. prosinca 2010, s kojima se ovaj nacrt prijedloga Uredbe usklađuje. Smatramo da je razdoblje daljnje primjene Uredbe o skupnom izuzeću sporazuma između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije ("Narodne novine" broj 158/2004) na sporazume sklopljene prije stupanja na snagu ovog nacrtu prijedloga Uredbe, a u cijelosti usklađene sa sada

važecom Uredbom neophodno, kako bi sudionici takvih sporazuma koji su u cijelosti poštovali prisilne propise pri sklapanju i trajanju takvih sporazuma, u tom prijelaznom razdoblju mogli ispunjava li njihov sporazum uvjete za skupno izuzeće, ili u slučaju da ne ispunjava uvjete za skupno izuzeće, uvjete za izuzeće iz članka 8. stavka 3. ZZTN-a, te u tom slučaju, ovisno o utvrđenim činjenicama, raskinuti navedene sporazume ili ih ostaviti na snazi.

Člankom 17. propisano je da danom stupanja na snagu ovog nacrt prijedloga Uredbe prestaje važiti Uredba o skupnom izuzeću sporazuma između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije („Narodne novine“, broj 158/04), dok je člankom 18. propisano da ovaj nacrt prijedloga Uredbe stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.